

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Vuonna 1976 annettu uusi kunnallislaki sisältää muun muassa säännökset kunnallisten lautakuntien vaalista, asioiden käsittelemisestä ja päätöksen tekemisestä lautakunnissa sekä säännökset muutoksenhausta lautakuntien päätöksiin. Kunnallislaille on myös poistettu erilaiset kuntamuodot ja saatettu kunnat keskenään samanlaiseen asemaan.

Nyt annettavassa esityksessä ehdotetaan yleisistä teistä annetun lain tielautakuntia koskevat säännökset muutettaviksi vastaamaan kunnallislain säännöksiä. Samalla ehdotetaan kumottaviksi ne tielautakuntia koskevat säännökset, jotka kunnallislaki on tehnyt tarpeettomiksi.

Esityksessä tarkennetaan ja selvennetään myös tielautakunnan tehtäviä koskevaa säännöstä siten, että tielautakunnan asema kunnan

kaikkia tieasioita käsittelevänä toimielimenä korostuu nykyisestään.

Esitykseen sisältyy lisäksi muutos, joka koskee valtion tieviranomaisten suorittamien yksityisten teiden järjestelyjen johdosta pidettävää tietoiimitusta. Muutoksella pyritään siihen, että kaikki yksityisiä teitä koskevat asiat, kuten tiekuntien perustamiset ja tieyksiköiden jako voidaan järjestää järjestelyjen johdosta pidettävässä ja valtion kustantamassa tietoiimituksessa niin, ettei tieosakkaiden jälkeensä tarvitse huolehtia näiden asioiden järjestämisestä. Nykyinen säännös on tältä osin puutteellinen.

Laki on tarkoitus saattaa voimaan heti kun eduskunta on sen hyväksynyt.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Uudella kunnallislalla (953/76) on pyritty vahvistamaan kunnallishallinnon asemaa lisäämällä kuntien itsenäistä toimivaltaa kunnille kuuluvien tehtävien hoidossa. Lisäksi on pyritty niiden erojen poistamiseen, joita aikaisempiin eri kuntamuotoihin kuuluneiden kuntien välillä on ollut. Näiden periaatteiden toteuttamiseksi on tarpeen tehdä myös tielainsäädäntöön muutoksia, jotta se ei olisi ristiriidassa uuden kunnallislain ja sen tarkoituksien kanssa. Yleisistä teistä 1954 annetun lain (243/

54) 11 luvun säännökset kuntien tielautakunnista olisi tästä syystä uusittava.

Lisäksi esitykseen sisältyy ehdotus lain 51 §:n 2 momentin tarkistamisesta. Voimassa olevan säännöksen mukaan yksityisiä teitä koskevan järjestelysuunnitelman johdosta on tarvittaessa pidettävä tietoiimitus, jossa muun muassa voidaan tarpeen mukaan käsitellä ja ratkaista yksityisistä teistä annetun lain 48 §:ssä tarkoitettuja asiat. Viittaus vain yhteen yksityisistä teistä annetun lain säännökseen aiheuttaa sen, että tällaisessa tietoiimituksessa ei voida perustaa esimerkiksi tiekuntaa hoitamaan tieviranomaisten tekemiä yksityisiä teitä, koska tiekun-

nan perustamisesta säädetään yksityisistä teistä annetussa laissa muussa lainkohdassa. Kun on perusteltua, että kaikki tällaisia yksityisiä teitä koskevat asiat voidaan järjestää kuntoon yhdessä ja samassa toimituksessa, on syytä tarkistaa säännöstä siten, että mitkä tahansa yksityisistä teistä annetussa laissa tietotoimituksessa käsiteltäväksi säädettyt asiat voidaan käsitellä ja ratkaista mainitussa yleisistä teistä annetun lain 51 §:n 2 momentin mukaisessa tietotoimituksessa.

2. Asian valmistelu

2.1. Valmisteluelimet

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenneministeriön alaisessa tielainsäädäntöasiain neuvotelukunnassa, jossa ovat edustettuina liikenneministeriön lisäksi oikeusministeriö, valtiova-

rainministeriö, sisäasiainministeriö, maanmittaushallitus, tie- ja vesirakennushallitus, Suomen Kaupunkiliitto ja Suomen Kunnallisliitto.

2.2. Lausunnonantajat

Esitysluonnoksesta on hankittu lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, maanmittaushallitukselta, tie- ja vesirakennushallitukselta, Suomen Kaupunkiliitolta ja Suomen Kunnallisliitolta. Esityksessä on pyritty ottamaan huomioon lausunnoissa esitetyt vähäiset tarkistusehdotukset.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esitetyillä lainmuutoksilla ei ole taloudellisia vaikutuksia nykytilanteeseen verrattuna.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

51 §. Jos tieviranomaiset kieltävät käyttämästä ennestään olevaa yksityisen tien liittymää, on kulkuyhteyden järjestämiseksi 50 §:n 2 momentin mukaan laadittava yksityisten tien järjestelysuunnitelma, jonka valtion tieviranomaiset toteuttavat. Voimassa olevan 51 §:n 2 momentin mukaan voidaan järjestelysuunnitelman johdosta pidettävässä tietotoimituksessa käsitellä ja ratkaista vain yksityisistä teistä annetun lain 48 §:ssä tarkoitetut asiat järjestelysuunnitelmaan kuuluvien yksityisten teiden osalta. Tällaisessa muodossa säännös ei anna mahdollisuutta esimerkiksi tiekunnan perustamiseen tällaisille yksityisille teille. Kun on perusteltua ja tarkoituksenmukaista, että kaikki edellä mainittuja yksityisiä teitä koskevat hallinnolliset järjestelyt voidaan hoitaa yllä mainitussa yleisistä teistä annetun lain mukaisessa tietotoimituksessa, ehdotetaan säännöstä tarkistettavaksi siten, että kaikki yksityisistä teistä annetun lain mukaiset asiat voidaan tarpeen mukaan käsitellä ja ratkaista tässä tietotoimituksessa.

97 §. Voimassa olevan lain mukaan maalaiskunnissa tulee olla tielautakunta, jollei lääninhallitus kunnan esityksestä määrää, että kun-

nanhallituksen on toimittava tielautakuntana. Kaupungeissa taas tielautakunnalle kuuluvat tehtävät hoitaa nykyisen lain 99 §:n mukaan kunnanhallitus tai muu kunnallinen viranomainen.

Kun enää ei ole perusteita tehdä eroa eri kuntamuotojen välillä, ehdotetaan 97 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että kaikissa kunnissa tulisi olemaan tielautakunta, jollei johtosäännössä määrätä, että kunnanhallitus tai muu lautakunta toimii tielautakuntana. Kun uuden kunnallislain 69 §:ään sisältyy lautakunnan vaalia koskeva säännös, käy yleisistä teistä annetun lain 97 §:n 2 momentin vastaava säännös tarpeettomaksi. Sen sijaan ehdotetaan 2 momentissa säädettäväksi, että tielautakuntaan voidaan asettaa jaosto käsittelemään yksityisiä teitä koskevia asioita. Yksityisistä teistä annetun lain mukaiset tielautakunnalle kuuluvat tehtävät muodostavat selvästi muista lautakunnan tehtävistä poikkeavan ryhmänsä ja ovat lisäksi niin runsaslukuisia, että tällaisen jaoston asettamismahdollisuus on katsottava perustelluksi.

Koska asian käsittelyä ja päätöksentekoa kunnallisissa lautakunnissa sekä muutoksen hakua lautakunnan päätökseen koskevat säännökset sisältyvät kunnallislakiin, ehdotetaan ny-

kyiset 3 momentin säännökset tarpeettomina jätettäväksi pois laista.

98 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tielautakunnan tehtävistä. Pykälän 2 momentin 1 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että tielautakunnan tulee valmistella katuja ja rakennuskaavateitä lukuun ottamatta kaikki kunnan hallituksen ja kunnanvaltuuston käsiteltäväksi tulevat tieasiat. Säännöksellä pyritään korostamaan tielautakunnan asemaa kunnan tieasioita käsittelevänä toimielimenä. Voimassa olevaan lakiin ei tällaista säännöstä sisälly. Muut pykälässä luetellut tielautakunnan tehtävät ovat samat kuin voimassa olevassakin laissa.

Voimassa olevassa pykälän 3 momentissa säädetään, että maalaiskunnan ollessa tienpitäjänä lain 22 §:n tarkoittamana tienpitöviranomaisena toimii tielautakunta. Kun säännös koskee vain yhtä kuntamuotoa ja kun muutoinakin on katsottava kunnan asiaksi päättää siitä, miten

kunnan ollessa tienpitäjänä sen puolesta huolehditaan tienpitäjälle kuuluvista tehtävistä, ehdotetaan säännös jätettäväksi pois laista.

99 §. Voimassa olevassa pykälässä säädetään, että tielautakunnalle kuuluvat tehtävät hoitaa kaupungissa kunnanhallitus tai muu niitä hoitamaan määrätty kunnallinen viranomais. Edelleen pykälään sisältyy säännös muutoksen hakemisesta tällaisen viranomaisen päätökseen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi 97 §:n 1 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta.

2. Voimaantulo

Ehdotettu laki on tarkoitus saattaa voimaan heti kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yleisistä teistä 21 päivänä toukokuuta 1954 annetun lain (243/54) 99 § sekä muutetaan 51 §:n 2 momentti sekä 97 ja 98 §,

sellaisina kuin niistä ovat 51 §:n 2 momentti 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetussa laissa (310/67) ja 97 § 22 päivänä joulukuuta 1960 annetussa laissa (499/60), näin kuuluviksi:

51 §

Järjestelysuunnitelman johdosta on tarvittaessa pidettävä tietoitutus, jossa sen lisäksi mitä 5 luvussa säädetään voidaan tarpeen mukaan käsitellä ja ratkaista yksityisistä teistä annetussa laissa (358/62) tietoitutuksessa käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi säädetyt asiat.

11 luku

Tielautakunta

97 §

Kunnassa tulee olla tielautakunta, jollei johtosäännössä ole määrätty, että muu lautakunta tai kunnanhallitus toimii tielautakuntana.

Tielautakuntaan voidaan johtosäännöllä asettaa jaosto käsittelemään yksityisistä teistä annetun lain mukaisia toimitusasioita.

98 §

Sen lisäksi mitä muualla laissa on säädetty tai johtosäännöllä on erikseen määrätty, tielautakunta toimii valmistelevana ja täytäntöönpanevana toimielimenä kunnan tiehallinnon alalla.

Tielautakunnan tulee muun ohella:

1) valmistella kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston käsiteltäviksi tulevat muut kuin katuja ja rakennuskaavateitä koskevat tieasiat;

2) laatia vuosittain laskelma kunnan tiemennoista;

3) tehdä aloitteita ja esityksiä tieverkon kehittämiseksi ja tieolojen parantamiseksi kunnassa;

4) antaa viranomaisille näiden pyynnöstä lausuntoja tiekysymyksistä; sekä

5) tarkastaa kunnan ja kunnalle tämän lain nojalla maksettavien korvausten ja muiden suoritusten oikeellisuutta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 _____

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Liikenneministeri *Veikko Saarto*

Laki

yleisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yleisistä teistä 21 päivänä toukokuuta 1954 annetun lain (243/54) 99 § sekä muutetaan 51 §:n 2 momentti sekä 97 ja 98 §, sellaisina kuin niistä ovat 51 §:n 2 momentti 30 päivänä kesäkuuta 1967 annetussa laissa (310/67) ja 97 § 22 päivänä joulukuuta 1960 annetussa laissa (499/60), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

51 §

Järjestelysuunnitelman johdosta on tarvittaessa pidettävä tietoiutus, jossa sen lisäksi, mitä 5 luvussa säädetään, voidaan tarpeen mukaan käsitellä ja ratkaista yksityisistä teistä annetun lain (358/62) 48 §:ssä tarkoitetut asiat.

Järjestelysuunnitelman johdosta on tarvittaessa pidettävä tietoiutus, jossa sen lisäksi, mitä 5 luvussa säädetään, voidaan tarpeen mukaan käsitellä ja ratkaista yksityisistä teistä annetussa laissa (358/62) tietoiutuksessa käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi säädetyt asiat.

11 luku

Tielausakunta

97 §.

Kussakin maalaiskunnassa tulee olla tielausakunta, jollei lääninhallitus kunnan esityksestä määrää, että kunnanhallituksen on toimittava tielausakuntana.

Tielausakunnassa on puheenjohtaja ja neljä jäsentä sekä kolme varajäsentä, jotka kunnanvaltuusto valitsee neljäksi vuodeksi. Lausakunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Asiain käsittelystä ja päätösten teosta sekä muutoksen hakemisesta tielausakunnan päätöseen on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnanhallituksesta on säädetty.

98 §.

Tielausakunta toimii valmistelevana ja täytäntöönpanevana elimenä kunnan tiehallinnon alalla. Sen lisäksi lausakunnan on hoidettava ne tehtävät, jotka laissa tai asetuksessa taikka näiden perusteella muutoin on määrätty sen toimittavaksi.

97 §

Kunnassa tulee olla tielausakunta, jollei johtosäännössä ole määrätty, että muu lausakunta tai kunnanhallitus toimii tielausakuntana.

Tielausakuntaan voidaan johtosäännöllä asettaa jaosto käsittelemään yksityisistä teistä annetun lain mukaisia toimitusasioita.

98 §

Sen lisäksi mitä muualla laissa on säädetty tai johtosäännöllä on erikseen määrätty, tielausakunta toimii valmistelevana ja täytäntöönpanevana toimielimenä kunnan tiehallinnon alalla.

Voimassa oleva laki

Erittäin tulee tielautakunnan:

1) laatia vuosittain laskelma kunnan tiemennoista;

2) tehdä aloitteita ja esityksiä tieverkon kehittämiseksi ja tieolojen parantamiseksi kunnassa;

3) antaa viranomaisille näiden pyynnöstä lausuntoja tiekysymyksistä; sekä

4) tarkastaa kunnan ja kunnalle tämän lain nojalla maksettavien korvausten ja muiden suoritusten oikeellisuutta.

Jos maalaiskunta on tienpitäjänä, tielautakunta toimii myös 22 §:ssä tarkoitettuna tienpitoviranomaisena.

99 §.

Tehtävät, jotka 98 §:n mukaan maalaiskunnassa kuuluvat tielautakunnalle, hoitaa kaupungissa tai eri kuntana olevassa kauppalassa kunnallishallitus taikka muu niitä hoitamaan määrätty kunnallinen viranomainen. Muutoksen hakemisesta tällaisen viranomaisen päätökseen on soveltuvin osin voimassa, mitä on säädetty valitettaessa kunnallishallituksen päätöksestä.

Ehdotus

Tielautakunnan tulee muun ohella:

1) valmistella kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston käsiteltäviksi tulevat muut kuin katuja ja rakennuskaavateitä koskevat tieasiat;

2) laatia vuosittain laskelma kunnan tiemennoista;

3) tehdä aloitteita ja esityksiä tieverkon kehittämiseksi ja tieolojen parantamiseksi kunnassa;

4) antaa viranomaisille näiden pyynnöstä lausuntoja tiekysymyksistä; sekä

5) tarkastaa kunnan ja kunnalle tämän lain nojalla maksettavien korvausten ja muiden suoritusten oikeellisuutta.

(Kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan _____
kuuta 198 . _____ päivä